

الگوگیری از حضرت زهرا - سلام الله علیها- در رفتار با

پدر

حضرت زهرا - سلام الله علیها- در سنین شش هفت سالگی قرار داشت که قضیه شعب ابی طالب پیش آمد. شعب ابی طالب، دوران بسیار سختی در تاریخ صدر اسلام است؛ یعنی دعوت پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم- شروع شده بود، دعوت را علنی کرده بودند، بتدریج مردم مکه - بخصوص جوانان و برده‌ها - به حضرت می‌گرویدند؛ بزرگان طاغوت، مثل ابولهب، ابوجهل و دیگران دیدند که هیچ چاره‌ای ندارند جز اینکه پیامبر - صلی الله علیه و آله و سلم- و پیروان تازه گرویده به آن حضرت را از مدینه اخراج کنند؛ تعداد زیادی از اینها را که ده‌ها خانوار می‌شدند از مکه بیرون کردند. جناب ابی طالب در نزدیک مکه و در شکاف کوه، ملکی داشت که از آن به «شعب ابی طالب» یاد می‌شد؛ این بزگوران به مدت سه سال در این ملک ساکن شدند و در این مدت در محاصره و تحریم کامل اقتصادی قرار داشتند. این دوره، یکی از دوران‌های بسیار سخت و طاقت فرسای پیامبر - صلی الله علیه و آله و سلم- بود. در همین اثنا، جناب ابی طالب و خدیجه کبری که از پشتیبانان و امید پیامبر - صلی الله علیه و آله و سلم- بودند، در ظرف یک هفته از دنیا رفتند. حضرت فاطمه زهرا - سلام الله علیها- در این دوره پر مشقت و طاقت فرسا، احساس مسئولیت می‌کند و مثل یک مادر، یک مشاور و یک پرستار، تلاش می‌کند تا غبار غم و اندوه و مشکلات را از چهره پدر بزداید. لذا پیامبر گرامی اسلام از ایشان به عنوان «ام‌ابیها» (مادر پدرش) یاد کرده است. آیا این نمی‌تواند برای یک نوجوان و جوان در همه زمان‌ها الگوباشد؟

الگوپذیری از حضرت زهرا - سلام الله علیها- به دو صورت مستقیم و غیر مستقیم می‌تواند صورت پذیرد. الگوپذیری مستقیم آن است که گفتار و رفتار آن بزرگوار را عیناً برنامه و راه و رسم زندگانی خویش قرار دهیم. در بعضی از موارد از جمله عبادت و دعا، با همان شکل و قالب رفتاری می‌تواند اسوه و الگوی ما قرار گیرد. برای نمونه در روایت آمده است که حضرت زهرا - سلام الله علیها- پس از هر نماز واجب ذکر مخصوص داشتند. (۳۴ مرتبه الله اکبر، ۳۳ مرتبه الحمدلله، ۳۳ مرتبه سبحان الله)؛ ذکر که دستور آن را به عنوان هدیه‌ای عظیم از پدر بزرگوارشان دریافت کرده بود و همواره بر آن مداومت می‌ورزید و به شیعیان خویش نیز توصیه می‌فرمود. از این رو، ما نیز به آن حضرت اقتدا می‌نماییم و همان ذکر را با همان ترتیب بعد از هر نماز واجب به عنوان تعقیبات نماز می‌گوییم. چنین اقتدایی به آن بزرگوار، اسوه‌پذیری مستقیم خواهد بود.

در دیگر امور زندگی نیز می‌توانیم از ایشان آگو بگیریم. حضرت زهرا علاوه بر اینکه الگویی است برای تمام بشر اما می‌تواند الگوی ویژه‌ای برای بانوان امروز ما باشد در اینجا به نحوه برخورد این بانوی علیقدر در مقابل پدر، همسر، فرزند و دیگران پردازیم.

بسم الله الرحمن الرحيم

بهترین الگو برای بانوان امروز

مدرسه علمیه حضرت زینب (س) - امیدیه

پاییز ۱۴۰۰

الگوگیری از حضرت زهرا - سلام الله علیها - در رفتار با همسر

در طول ده سالی که پیامبر - صلی الله علیه و آله وسلم - در مدینه حضور داشت، حدود نه سالش حضرت زهرا و حضرت امیرالمؤمنین - علیهما السلام - به عنوان زن و شوهر در کنار یکدیگر زندگی می‌کردند. در این نه سال، حدود شصت جنگ اتفاق افتاده که در اغلب آنها امیرالمؤمنین - علیه السلام - شرکت داشته است. حالا شما ببینید او خانمی است که در خانه نشسته و شوهرش مرتب در جبهه است و اگر در جبهه نباشد، جبهه لنگ می‌ماند؛ از لحاظ زندگی هم وضع رو به راهی ندارند؛ انسان چقدر روحیه قوی داشته باشد تا بتواند این شوهر را تجهیز کند؛ دل او را از وسوسه اهل و عیال و گرفتاری‌های زندگی خالی کند؛ به او دلگرمی بدهد؛ بچه‌ها را به آن خوبی که ایشان تربیت کرده، تربیت کند. این طور خانه‌داری و شوهرداری نمی‌تواند برای یک دختر جوان و یک خانم خانه‌دار الگو باشد؟

الگوگیری از حضرت زهرا - سلام الله علیها - در رفتار با فرزند

با کمی دقت در برخورد عاطفی و منطقی حضرت زهرا - سلام الله علیها - در می‌یابیم که آن بانوی بزرگوار، در ساختن روح و شخصیت فرزندان گرمی‌اش از ابزاری بسیار ظریف و دقیق استفاده کرده است، که بسیاری از آن‌ها در حال حاضر، میان روان‌شناسان تربیتی مورد بحث و بررسی قرار گرفته و خبرگان این فن، به نتایج مثبت آن ایمان آورده‌اند. بی‌شک، این توفیق بی‌نظیر در تربیت کودکان، ناشی از معرفت عمیق و صحیحی است که اسلام در مورد انسان، ارائه داده است. بنابراین، اگر بگوییم هر مکتبی به اندازه شناخت درستی که از انسان دارد، در نظام تربیتی خود، به توفیقاتی دست می‌یابد، سخن به گزاف نگفته‌ایم. دین آسمانی و الاهی اسلام از کامل‌ترین و واقع

و واقع بینانه‌ترین شناخت، در مورد انسان برخوردار است، لذا بیشترین توفیق را در مساله تربیت انسان بدست آورده است. روش تربیتی و اخلاقی حضرت فاطمه - علیها السلام - که برگرفته از دین اسلام است، بهترین شیوه، و تجربه برای ساختن نسلی پاک و سعادت‌مند است. از این رو، جا دارد که پیروان و ارادتمندان مکتب اسلام، با به کار بستن شیوه‌ها و ظرایف تربیتی آن حضرت در رشد و تربیت نسلی پاک، و پیشرو همت نموده، سعادت دنیا و آخرت فرزندان خود را بیمه کنند.

روح انسان به گونه‌ای ساخته شده که نیاز به محبت و عطف، یکی از اساسی‌ترین نیازهای او محسوب می‌شود، بدین جهت، کودکان محروم از این موهبت، دچار کمبودها و مشکلات روانی، و گاه نواقصی جسمی خواهند شد. حضرت فاطمه - علیها السلام - که خود از سرچشمه محبت و عطف رسول خدا - صلی الله علیه و آله وسلم - سیراب گشته و قلبش کانون محبت به همسر و فرزندان خود بوده، در این جهت نیز وظیفه مادری خود را به بهترین شکل انجام داد. حضرت فاطمه علیها السلام فرزندان خود را به بازی و مسابقه تشویق و گاهی با آنان به بازی مشغول می‌شد و با حرکتها و گفتارهای شیرین مادرانه و بالا و پایین انداختن فرزندان خود آنان را از احساسات پاک مادری سیراب می‌نمود.

نقل شده است که حضرت زهرا - علیها السلام - با فرزندش امام حسن مجتبی - علیه السلام - بازی می‌کرد و او را بالا می‌انداخت و می‌فرمود: «پسر من حسن، مانند پدرت باش. ریسمان ظلم را از حق برکن. خدای را بپرست که صاحب نعمت‌های متعدد است، و هیچ‌گاه با صاحبان ظلم و تعدی، دوستی مکن»

الگوگیری از حضرت زهرا - سلام الله علیها - در رفتار با مردم

یکی از نقش‌آفرینی‌های درخشان فاطمه بالا بردن فرهنگ جامعه، رشد فکر و اندیشه مردم و رفع مشکلات و شبهات آنان است. آن حضرت از مسائل ساده گرفته، تا پیچیده‌ترین مشکلات را

پاسخگو بود، و این میسر نبود، مگر با احاطه علمی، قوت فکری و همت بلند ایشان.

این بانوی بزرگ اسلام، زجر تبلیغ و رنج تعلیم و تربیت را تحمل نموده، چون مشعلی فروزان در راه هدایت جامعه، نورافشانی کرده و با سوختن خود به دل و جان مردم، گرمی بخشید و پاسداری از ارزش‌ها و مفاخر اصیل، مبارزه پیگیر با بدعت‌ها، جهل، کجروی‌ها و رکود جامعه را خط مشی خود قرار داد. حضرت فاطمه - علیها السلام - از کودکی در متن اجتماع به سر برده، و با مردم همدم و همدرد بوده است. این بانو رابطه‌ای صمیمانه و عالمانه با یاران خود داشت.

زنی به خدمت حضرت زهرا - علیها السلام - رسید و عرض کرد: مادر پیر و ناتوانی دارم که در نماز بسیار اشتباه می‌کند، مرا فرستاده تا از شما بپرسم که چگونه نماز بخواند. آن حضرت فرمود: هر چه می‌خواهی بپرس. آن زن سؤالات خود را مطرح کرد، تا به ده سؤال رسید و حضرت - علیها السلام - با روی گشاده جواب داد. زن از زیادی پرسش خود، شرمند شد و گفت: شما را بیش از این زحمت نمی‌دهم. حضرت فاطمه - علیها السلام - فرمود: باز هم بپرس. آن گاه برای تقویت روحیه وی چنین فرمود: اگر به کسی کاری واگذار کنند، برای مثال از او بخواهند که بار سنگینی را به ارتفاع بلندی حمل کند و در برابر این کار صد هزار دینار به او جایزه بدهند، آیا او با توجه به آن پاداش احساس خستگی می‌کند؟ زن جواب داد نه. آن حضرت فرمود: من در مقابل پرسشی که جواب می‌گویم از خدا پاداشی به مراتب بیشتر دریافت می‌کنم و هرگز ملول و خسته نمی‌شوم. از رسول خدا - صلی الله علیه و آله و سلم - شنیدم که روز قیامت دانشمندان اسلام در برابر خدا حاضر می‌شوند و به اندازه علم و تلاش و کوششی که در راه آموزش و هدایت مردم داشته‌اند، از خدای خود پاداش می‌گیرند.